

Gotlandsturen 2008 i tekst og billeder

Af Bente Foss

Turen med Fynske Fåreavlere til Gotland – set fra 4. sæde til højre – der hvor solen altid skinner. 30 forventningsfulde mennesker trodsede alle dårlige vejrvarsler og lod sig køre gennem Sydsverige over til færgen i Oscarshamn. Træer – træer – klipper – flere træer og enkelte træhuse i timevis. Overfarten (kl. 21 – 24) bød på tre timer i stiv kuling, men det var ikke nok til at lægge en dæmper på forventningerne. Vi nåede frem til hotellet, centralt beliggende lige ud til færgerne og med kun 10 min. gang til centrum af Visby, ved ca. 0.30-tiden.

Visby er en hel teaterkulisse smukt beliggende på flere terrasser ned mod Østersøen og på landsiden beskyttet med flere kilometer velbevaret bymur med over 20 forsvarstårne. Der er gavlhuse fra Hansetiden, så man føler sig hensat til Hamborg eller Schleswig, høje statelige bygninger med kun få cm imellem.

Der er Linnés botaniske have med roser bl.a. fra Danmark og sære træer, som kun er der fordi det er en hel sport at få dem til trives så højt mod nord. Især en kæmpe efeu med knudrede rødder, der klamrede sig til ruinen af et tårn, var meget stemningsfuld.

Vi havde en meget entusiastisk lokal guide, som fortalte om konstruktionen af de sjove bulhuse, datidens LEGO, som kunne adskilles og samles igen et andet sted. De var koparrede af gammel tjære og duftede i solen.

Vi stred os i pivstorm og fuld sol fra sted til sted – op ad trapper, langs borgmuren ud og ind – portåbninger – kirke med glasmosaik. Han talte pænt og forståeligt – guiden – i starten af hvert stop, men fik han et nik, at han var forstået, ja så tog talen fart. Da han slap os efter et par timer, havde han alligevel givet os mod på mere og vi drog til Fornsalen – Visbys arkæologiske museum.

En sand labyrint af små ret mørke rum – du store en mængde kunstschatte og fortidsminder. Der var nogle kalkstensplader med runeindskrifter og motiver med skibe og kampscener, der fik tankerne hen på Bayeuxtapetet – eller bare Aal Kirke ved Oksbøl – hvor var de spændende og mange. Et kæmpemaleri med vor egen Valdemar Atterdag i fuld gang med at tilrane sig Visbys sølvskatte

- uha hvor har vi dog gjort meget mod broderfolket. De har dog været så heldige, at vi måtte afstå det smukke hjørne af Sverige, som vi kørte igennem.

Raukerne på Fårø, som er resterne af et koralrev, ses næsten altid som en kamellignende figur i solnedgang over et blikstille hav var virkelig en lang køretur værd. Vi så mange forsteninger og koraller, men de sad fast i deres klipper og dér blev de (man må alligevel heller ikke ta' noget med sig derfra, har jeg siden læst).

Dette forblæste område var oversået med flade tjavsede enebuske. De startede med at være ca. 1 m høje og temmelig forpjuskede. Længere ude på Fårø, som vi nåede via en kort færgetur, blev de fladere og fladere. Grenene lyste som sølv og var forvredne og meget fristende for især de kvindelige deltagere med pyntegenerne intakte. De mindste var næsten som spejlæg i størrelse og udstrækning og andre var flere m² og ikke mere end 30 cm høje. På pladsen hvor vi blev sluppet ud så vi kunne kravle ud på stenformationerne, var der et helt krat.

Der er et fint frilandsmuseum – Bunge museet med huse, gårde og møller fra forskellige tidsaldre fyldt med inventar fra dengang.

Vi gik rundt i sol og korte ærmer som på hele turen, og så på de specielle tykke sivtage og gærder bundet sammen af friske vidjer af lærk eller ene, der efter at være tørret holder sammen på gærdestavene. Her var vi på muldtoilet. Man er meget bevidst om at holde sit ferieparadis miljørigtigt i orden. Selv deres "hurtigmad" var ikke sådan noget friturejunk!

Stengærder er overalt på øen – snorlige – nogle med vandrette bånd af små flade kalksten afløst af en bort af kuglerunde sten, andre er "bare" lavet af blokke i uens størrelse – men altid lige.

To fårebesætninger blev besøgt.

Salget af skind og uld samt forarbejdede ting heraf var ret ens, men måden at holde de gotlandske pelsfår på var forskellig. Det ene sted blev fårene efter afvænnning sendt ud i kalk og småtræer for at skaffe sig sparsom føde. Det andet sted gik de på indhegnede folde i lucerne til knæene.

Produkterne var voldsomt dyre i forhold til danske priser – men Gotland er Sveriges svar på vort Skagen. Jeg er ikke særlig uldkyndig, men det uldgarn jeg så og følte på var meget mere hårdt og kradsende end det jeg kender fra mine erfaringer hos danske gårdbutikker. F.eks. blev den ene avler spurgt om prisen på pænt lille vædderlam, der fristede til hjemtagelse. Han ville være ked af at sælge det til levebrug

for prisen var ca. 1800 kr. og han ville hellere slagte – sælge kødet samt forarbejde skindet (Tranås!) og sælge det. Javel så – men vi erfarede også at man havde forstået at

”Brande” gotlandske produkter.

Taburetter af birk med en stump skind 5000 kr. Søde veste 2500 kr. strikkede sofapuder 800 kr. Boaer med papstive skind indeni og ikke særligt lange eller specielt tætte i pelsen 450 kr. og op. Der var da mange ekstremt lækre ting i strik og væv og anden forarbejdning og det var en fornøjelse at shoppe og snuse, hvilket vi overalt var velkomne til.

Endnu nogle udflugter i smukt vejr til berømte kirker og arbejdende værksteder var vellykkede.

Morgenmaden var en tag selv affære med alt fra sild og æg over pålæg til frisk frugt og flere slags brød. De øvrige måltider indtoges samlet eller i grupper forskellige steder. Man prøvede sig frem og udvekslede erfaringer.

Selve torvet i Visby er én stor kulisse af

restauranter op til en kirkeruin der om natten er belyst indefra. Herligt med lun augustaften og fløjls Himmel. Det er skik at man kan låne plaider på restauranterne, der også benytter sig af varmekilder under parasollerne. En aften fik vi ”Lammfile” til en overkommelig pris à 149 kr. af de billige svenske - 3 lækre stykker kød skåret af ryg på et ”fjordlam” - ellers kunne det ikke lade sig gøre med den struktur og størrelse - og godt tilbehør var der til. Måske er der noget om det med ”fjordlam” for begge de avlere vi besøgte kaldte konsekvent deres lam fra i år for ”Lammunger”?

Turen var kort – spækket med indhold og gode oplevelser. Selskabet var rystet sammen fra starten i Odense og man kunne mærke at minder fra tidligere fællesrejse med Foreningen står lysende i erindringen. Det vil denne tur også gøre. Det bliver ikke min sidste!